

BUDGETMOTION 273/2011 rd

Anslag för byaverksamheten

Till riksdagen

Byaverksamhet i Finland rf (SYTY) är en tvåspråkig nationell samarbetsorganisation för byaverksamhet, Leader-verksamhet och andra lokala utvecklingsorganisationer. Till medlemmarna hör nästan alla nationella och lokala utvecklingsorganisationer — 55 Leader-grupper, 19 regionala byaföreningar, samt bya- och stadsdelsföreningar, sammanlagt 129 medlemsorganisationer.

Byaverksamheten har visat sitt ansvar för landsbygdens utvecklingsarbete genom flera hundra utvecklingsprojekt och frivilligarbete. Av byaföreningarna kan 2 800 stycken verka som egentliga utvecklingsorganisationer och deras antal växer hela tiden. Byaverksamheten motsvarar landsbygdens befolknings- och yrkesstruktur och kan svara mot dagens utmaningar. Utvecklingsarbetets bredd återspeglas av projekten som årligen omsätter flera tiotals miljoner euro, varin går, förutom offentliga medel, en betydande del privata medel och talkoarbete. Men byarnas utvecklingsarbete är hårt knutet till projektmedel. Dessutom är finansieringsstrukturen ensidig och svår.

Tack vare riksdagen har byaverksamheten beviljats statsbidrag 1 100 000 euro år 2011 och 850 000 euro i budgetförslaget för år 2012. Det ökade statsbidraget har stärkt byaverksamheten; de registrerade byaföreningarna är 2 810 stycken, gällande byaplaner 2 210 stycken och totala värdet av byarnas projektfinansiering 38 miljoner euro.

Byaverksamhet i Finland rf, centralorganisation för 4 200 byar, fokuserar på att planera nationella nätverksprojekt som genomförs lokalt.

Regionalt förverkligas detta av de regionala byaföreningarna och deras nätverk. Ett ökat statsstöd skulle finansiera det regionala byaombudsmannasystemet och stärka ett organiserat arbetsätt med målsättningen att garantera närservice. Statsbidraget används till att sprida best praxis om hur man organiserar närservice.

Genom verksamheten skapar man ny lokal service som utnyttjar lokala resurser. Denna service behövs när kommunernas antal minskar och avstånden ökar, speciellt i glesbygden. Utgående från byarnas behov kan man med multiservicepunkter erbjuda bl.a. följande serviceprodukter: infrastrukturlösningar för boende, bredbandslösningar och telestugor, utlokaliserad medborgarinstitutverksamhet, byabibliotek, vård och seniorservice, medicinskåp, närmat och catering, hemtjänst, eftis och konstutbildning för barn och ungdom samt andra serviceuppdrag som kommunen och byn kommer överens om. Byaverksamhet i Finland rf har redan utvecklat metoder och serviceprodukter för dylikt genom stora nätverksprojekt. För att säkra detta nätverk av aktörer krävs dock att statsbidraget höjs.

I det femte landsbygdspolitiska helhetsprogrammet 2009—2013 har föreslagits att byaverksamhetens statsbidrag höjs stegvis enligt följande:

"Statsbidraget till byaverksamhet höjs med 500 000 euro per år för att ge byalag samma relativa bidragsnivå som motsvarande andra organisationer med lika stor verksamhet och för att byalag ska kunna anställa byaombudsmän på landskapsnivå." (YTR:s publikation 7/2009 sid 37)

I regeringens landsbygdspolitiska redogörelse till riksdagen "Landsbygden och ett välmående Finland" 2009—2020 sägs följande om finansieringen av byaverksamheten:

"Regeringen ökar statsstödet nivå under innevarande regeringsperiod och betonar det oundvikliga i att det långsiktiga statsstödet ökar stegvis i takt med att de utmaningar som byarna ställs inför blir större." (YTR:s publikation 9/2009 sid 32)

I det nya regeringsprogrammet står följande om byaverksamheten:

"Att ta till vara invånarnas kapacitet i utvecklingen av landsbygden stöds genom att byaverksamheten stärks."

När byaverksamhetens statsbidrag växer, så riktas en allt större del till den regionala verksamheten. I dagsläget går 67,7 % till regionerna

och 32,3 % till de nationella stödtjänsterna. Med statsbidraget finansieras de regionala byaombudsmännen, den organiserade verksamheten utvecklas och för att säkra när servicen organiseras samarbets- och avtalsmekanismer mellan byarna och kommunerna. Ett växande statsbidrag ökar byarnas förutsättningar att delta i förverkligandet av kommun- och servicereformen och omorganiseringen av när servicen.

Trots dessa målsättningar har man i budgeten för år 2012 föreslagit 850 000 euro i statsbidrag för byaverksamheten. Det är 250 000 euro mindre än år 2011.

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att riksdagen ökar moment 32.50.62 i budgeten för 2012 med 300 000 euro till byaverksamhet.

Helsingfors den 17 oktober 2011

Mats Nylund /sv
Astrid Thors /sv
Thomas Blomqvist /sv

Ulla-Maj Wideroos /sv
Christina Gestrin /sv
Lars Erik Gästgivers /sv